

Jak to bude dál? Předvídejte...

Osmnáctidílný seriál MF DNES je určen žákům základních škol a jejich rodičům. Na ukázkách kvalitní beletrie a zadaných úloh se naučíte lépe porozumět textu, přemýšlet o něm a dobře ho využít, což se vám může hodit nejen při přijímacích.

Dobrá čtenář docela přirozeně **předvídá**. Před čtením se dohaduje, o čem text bude, během čtení, jak to bude dál nebo jak to dopadne. Z koho se vyklube třeba hrdina nebo zrádce? Co napovídá obrázek? Kromě toho si čtenář často **shrnuje**, čeho se právě dočetl, **napadají ho otázky** a **odhaluje souvislosti** mezi tím, co čte, a co zná.

Ukázky
možných odpovědí

MLADŠÍ ČTENÁŘI

Jak o básničky přemýšleli mladší čtenáři?

A Děti předvíдалy např.:
Holčička chytla rybičky a dala je na talíř. Ale zdály se jí malé. Holčička chytá ve vaně rybičky, ale jsou moc malé. Talíř je velký moc i pro sardinky, i pro holčičku. Dá je do menšího.

B Jestli ze sardinek vyrostou kapři? Proč jsou příliš malé? Kde sardinky žijou, jestli v moři, nebo v rybníku? Byly rybičky na talíři živé?

C Moje maminka má taky půst a nejí. Tak asi nejedly.

D Je to legrační básnička. Sardinky jsou mrtvé už na talíři, tak nevyrostou. A ze sardinek nemůžou být kapři.

STARŠÍ ČTENÁŘI

Jak o textu přemýšleli starší čtenáři?

A **Předvídání před textem:** Myslím, že to bude o jelenovi, který onemocněl, a ostatní zvířata v lese se mu budou snažit pomoci. Je to bajka, takže zvířata budou mít lidské vlastnosti.

Co se stalo v první části: Jelen onemocněl. Odešel ze stáda někam, kde bude mít klid, aby ho nikdo nerušil.

Jak to asi bude dál: Někdo mu pomůže, aby se uzdravil. Protože hodně zvířat přišlo až z daleka a myslím, že to bude mít nějaký účel.

Co se stalo v druhé části: Ostatní jeleni ho pořád rušili a zdupali mu trávu.

Jak to asi bude dál: Byl tam ruch a jelen neměl už co jíst, takže se může stát, že umře.

B Kvůli ostatním jelenům, kteří ho nenechali být, nakonec umřel.

C Že i když se něco myslí dobře, může to být špatně, že se musíte koukat na všechny důsledky toho, co děláte.

pro mladší

pro starší

Příliš malé sardinky (Michal Černík)

Přečti si jen název a prohlédni si obrázek. Zkus odhadnout, o čem básnička bude. S někým si to pověz.



Když jsi odhadl, o čem básnička bude, čti dál.

*Stalo se to v jedné rodině
Večer k sedmé hodině.
Na talíři měli sardinky.*

*Děti nejdřív koukaly,
Pak udiveně zvolaly:
„Jéje, ty jsou malinký!“*

*Mamka řekla: „Jsou to sardinky“.
Tatka pravil: „Asi měly půst,
ještě musí povyrůst.“*

*A tak je do rybníka vhodili.
Říkali si: „Za rok nebo za tři,
vyrostou z nich kapři.“*

(Zdroj: Černík, Michal. Jak žijí oblázky. Praha: Portál, 2012.)

Nemocný jelen (Jean de La Fontaine)

Ještě příběh nečti, ale zkus předvídat, o čem asi bude, když se jmenuje **Nemocný jelen** a když je to **bajka**? Pak čti text po částech, vždy podle zadání, která najdeš pod čísly za textem.

1. část

V jednom velikém lese žilo mnoho jelenů. Kdyby se někdo namáhal s počítáním, vydalo by to na opravdu početné stádečko. Stalo se, že jeden z nich onemocněl. Zeslábl, všechno ho bolelo. Ulehl do stínu křoviska na mýtině, kde roste svěží zelená tráva. Bylo mu hrozně zle. Cítil, že se blíží konec.

V lese se nic neutají, a tak se zpráva o nemocném jelenovi rychle rozkřikla. Všichni se obávali, že jelen zemře, a přicházeli k němu zblízka i zdaleka, aby mu řekli, jak s ním cítí, aby ho politovali. Marně jelen prosil, aby mu dopřáli klidu, aby odešli.

O čem byla tato část? Napiš to celými větami. Až s tím budeš hotov, předvídej, jak to asi bude dál. Zdůvodni, proč si to myslíš.

2. část

Pořád se kolem něj tlačili, vysvětlovali mu, že ho přece nemohou nechat o samotě, když tak těžce stůně. Zanedlouho bylo kolem nemocného jelena plno. Přicházeli další a další jeleni, ale žádní neodcházeli. A jak jich tak stále přibývalo, zdupali všechnu trávu kolem dokola.

O čem byla tato část? Napiš to celými větami. Až s tím budeš hotov, předvídej, jak to asi bude dál. Zdůvodni, proč si to myslíš.

3. část

A tak se nakonec stalo, čeho se všichni tak obávali. Chudák nemocný jelen opravdu umřel. Ale hladý!

(Zdroj: La Fontaine, Jean de. Bajky. Říčany: Junior, 2008. Upraveno.)

Úlohy pro mladší čtenáře

A Nejdřív splň úkol nad obrázkem v „knize“. Už máš básničku přečtenou? Trefil jsi to?

B Jaké otázky tě k básničce napadají?

C Co podle tebe znamená, že **sardinky měly půst**?

D Proč asi **sardinky hodili do rybníka**?

Úlohy pro starší čtenáře

A Nejdřív přečti text a splň zadání pod jednotlivými částmi textu.

B Řekni svými slovy, jak to celé dopadlo.

C Jaké podle tebe plyne z bajky naučení?



Vyzkoušejte si

Při čtení své knihy si vyzkoušejte předvídat a shrnovat. Když dočtete kapitolku, chvíli přemýšlejte, jak to asi bude dál. Co v textu, který už jste přečetli, vám napovídá? Někomu to říkejte. Nebo si to můžete napsat.

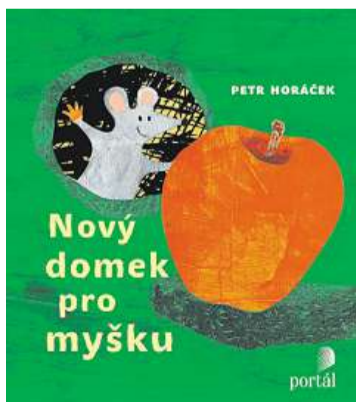


Tipy na čtení

Petr Horáček

Nový domek pro myšku

Myška našla jablíčko a hledá, kde by se s ním ubytovala. Malé děti si mohou s touto knihou dobře zkusit princip předvídání. Podobně si mohou děti užít i Husu Lízu.



PRO MLADŠÍ

PRO STARŠÍ



Jostein Gaarder

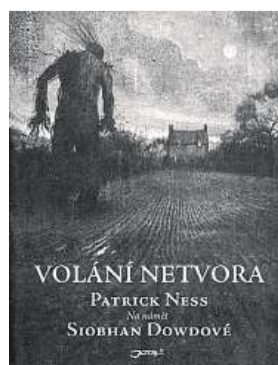
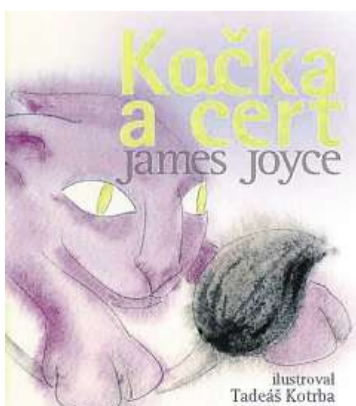
Dívka s pomerančí

Patnáctiletý George čte dopis od otce, který zemřel před jedenácti lety. Prostřednictvím dopisu s otcem navazuje rozhovor o existenciálních otázkách, který by s ním byl mohl vést.

James Joyce

Kočka a čert

Francouzští kocourkovští si nechali od čerta postavit most za jedinou noc. Co za to? Drobnou knižičku si užijí děti se svými dospělými - a mohou si při čtení povídat o tom, jak to asi bude dál.



Patrick Ness

Volání netvora

Třináctiletého Conora pronásleduje noční mýra. Obrovský tis za oknem se v noci mění v netvora a přichází mu vyprávět. Poslední příběh pak má Conor vyprávět sám aby se vyrovnal s těžkou životní situací. Je to působivé a dojemné čtení prosycené hororovými prožitky.

» PŘÍŠTĚ

Co se stalo
a proč?